

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

152

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๗๓๓/๒๕๕๒
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๐/๒๕๕๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๘ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ระหว่าง

นางเกษร โชติดำรงค์ ที่ ๑
นายจักร์รบ โชติดำรงค์ ที่ ๒

ผู้ฟ้องคดี

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี ที่ ๑
นายสมศักดิ์ โกสุวัฒน์นะ ที่ ๒
นายปรัชญา มุ่งสวัสดิ์ ที่ ๓
นายธนเนตร พารา ที่ ๔
นายมงคล อักษรสุวรรณ ที่ ๕
นางทองดี อักษรสุวรรณ ที่ ๖
นางสาวอัจฉรา อักษรสุวรรณ ที่ ๗
นายพีรพล อักษรสุวรรณ ที่ ๘

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๗/๒๕๕๔
หมายเลขแดงที่ ๗๐/๒๕๕๒ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองระยอง)

/คดีนี้ผู้ฟ้องคดี...

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง และบุคคลผู้มีชื่ออื่นครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เนื้อที่ประมาณ ๒๒๑ ไร่ มีหลักฐานแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๕) จำนวน ๖ แปลง คือ แปลงที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ครอบครองจำนวน ๕๐ ไร่ แปลงที่ ๒ นางทองดี อักษรสุวรรณ และนายสมเกียรติ อักษรสุวรรณ ครอบครองจำนวน ๕๐ ไร่ แปลงที่ ๓ นางปาริชาติ รุ่งโรจน์กิตติยศ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ครอบครองจำนวน ๕๐ ไร่ แปลงที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ครอบครองจำนวน ๕๐ ไร่ แปลงที่ ๕ พันตำรวจโท ราชรัฐ โชติดำรงค์ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ครอบครองจำนวน ๕๐ ไร่ แปลงที่ ๖ นายพีรพล อักษรสุวรรณ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ครอบครองจำนวน ๒๑ ไร่ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองซื้อที่ดินแปลงดังกล่าวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ และได้เสียภาษีบำรุงท้องที่ตลอดมา ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองทราบว่า นายมงคล อักษรสุวรรณ นางทองดี นางสาวอัจฉรา อักษรสุวรรณ นายพีรพล และนายสมเกียรติ แจ้งข้อความเท็จต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นหัวหน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นนายช่างสำรวจ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นนิติกร ผู้บันทึกการสอบสวนสิทธิ ว่าเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีตามหลักฐานเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข เลขที่ ๒๖๘๔ ถึงเลขที่ ๒๖๘๐ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี รวม ๗ แปลง โดยเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข เลขที่ ๒๖๘๔ เลขที่ ๒๖๘๕ และเลขที่ ๒๖๘๖ ด้านทิศเหนือออกทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองอยู่ตามแบบ ภ.บ.ท. ๕ แปลงที่ ๑ เดิมทั้งแปลง ส่วนเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข เลขที่ ๒๖๘๗ และเลขที่ ๒๖๘๘ ออกทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองอยู่ตามแบบ ภ.บ.ท. ๕ แปลงที่ ๔ บางส่วน จึงฟ้องคดีต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๔ เลขที่ ๒๖๘๕ และเลขที่ ๒๖๘๖ เฉพาะส่วนที่ออกทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองตามแบบ ภ.บ.ท. ๕ แปลงที่ ๑ และเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๗ และเลขที่ ๒๖๘๘ เฉพาะส่วนที่ออกทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองตามแบบ ภ.บ.ท. ๕ แปลงที่ ๔

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไว้พิจารณา และมีคำสั่งเรียกให้นายมงคล นางทองดี

/นางสาวอัจฉรา...

นางสาวอัจฉรา และนายพีรพล อักษรสุวรรณ เข้ามาเป็นคู่กรณี โดยกำหนดให้เป็น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ตามลำดับ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า เดิมคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ ให้รักษาป่าที่จะดำเนินการหมายเลข ๒ ไว้เป็นป่าถาวร และมอบพื้นที่บางส่วนให้ กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดทำโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลังใน ภาคตะวันออก (เขาสอยดาว) คงเหลือพื้นที่เป็นป่าถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งอยู่นอกเขต ป่าสงวนแห่งชาติเนื้อที่ประมาณ ๖๕๘,๐๒๐ ไร่ หลังจากนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ให้จำแนกที่ดินออกจากป่าไม้ถาวรที่จะดำเนินการหมายเลข ๒ เพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นจำนวน ๑๐ แปลง เนื้อที่ ๓๖๔,๘๐๙.๕๐ ไร่ และคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติมอบพื้นที่ที่จำแนกเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือ ให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นจำนวน ๕ แปลง เนื้อที่ ๓๕๙,๔๑๓.๕๐ ไร่ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนด เขตที่ดินในท้องที่ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดปราจีนบุรี ตำบลทุ่งขนาน ตำบลทับช้าง ตำบลปะตง ตำบลสะตอน ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว ตำบลหนองตากง ตำบลทับไทร ตำบลเทพนิมิต ตำบลโป่งน้ำร้อน และตำบลคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้แสดงตัวเป็นผู้ถือครองที่ดินพิพาทที่ตั้งอยู่ในเขต ปฏิรูปที่ดิน กลุ่มที่ ๑๒๑๓ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้นำชี้แนวเขตเนื่องจากเป็นผู้ดูแลและ ทำประโยชน์ในที่ดิน พร้อมด้วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นผู้ปกครองท้องที่เข้าร่วมในการนำชี้แนวเขต ปรากฏว่า ที่ดินกลุ่มที่ ๑๒๑๓ ได้ที่ดิน จำนวน ๕ แปลง คือ แปลงเลขที่ ๑ เนื้อที่ ๕๓ ไร่ ๒ งาน ๔๔ ตารางวา แปลงเลขที่ ๒ เนื้อที่ ๖๔ ไร่ ๒ งาน ๗๑ ตารางวา แปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๕๐ ไร่ แปลงเลขที่ ๔ เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๒๙ ตารางวา แปลงเลขที่ ๕ เนื้อที่ ๙ ไร่ ๒ งาน ๗๐ ตารางวา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ อ้างว่า ได้ทำประโยชน์ในที่ดินต่อจากนายบรรจง อักษรสุวรรณ (สามีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖) ซึ่งนายบรรจงครอบครองทำประโยชน์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ ผู้ถือครองขอกระจายสิทธิในที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ออกเป็นสองแปลง คือแปลงเลขที่ ๑ (แปลงคง) เนื้อที่ ๓๔ ไร่ ๕๐ ตารางวา และแปลงเลขที่ ๖ เนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๑ งาน ๙๔ ตารางวา และกระจายสิทธิในที่ดินแปลงเลขที่ ๒ ออกเป็นสองแปลง คือแปลงเลขที่ ๒ (แปลงคง) เนื้อที่ ๕๐ ไร่ และแปลงเลขที่ ๗ เนื้อที่ ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๗๑ ตารางวา หลังจากนั้น

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี (คปจ.จันทบุรี) ได้ออกประกาศให้เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอสอยดาวแล้ว ปรากฏว่าในที่ดินกลุ่มที่ ๑๒๑๓ (๑) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑ เนื้อที่ ๓๔ ไร่ ๕๐ ตารางวา เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ (๒) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๒ เนื้อที่ ๕๐ ไร่ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ (๓) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ ได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๕๐ ไร่ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ (๔) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๔ และแปลงเลขที่ ๕ เนื้อที่รวม ๑๙ ไร่ ๓ งาน ๙๙ ตารางวา เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ และแปลงเลขที่ ๖ เนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๑ งาน ๙๔ ตารางวา เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ (๕) นายสมเกียรติ อักษรสุวรรณ ได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๗ เนื้อที่ ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๗๑ ตารางวา เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จึงสรุปว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ และนายสมเกียรติ เป็นเกษตรกรและมีคุณสมบัติครบถ้วน สมควรจะได้รับการจัดที่ดิน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เสนอผลการพิจารณาคัดเลือก ซึ่ง คปจ. จันทบุรี ได้ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ มีมติอนุมัติให้บุคคลดังกล่าวเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ โดยประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรทั้งหมดที่ได้รับการจัดที่ดินในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปคัดค้านภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ เมื่อครบกำหนดวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๗ ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ ต่อมาผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นหนังสือลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ คัดค้านการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๔ เลขที่ ๒๖๘๕ และเลขที่ ๒๖๘๖ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นหนังสือลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ คัดค้านการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๗ และเลขที่ ๒๖๘๘ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รวมทั้งได้ยื่นหนังสือขอความเป็นธรรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดจันทบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕

/ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘...

ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ นำพยานหลักฐานการครอบครองที่ดินและไปให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้นำพยานหลักฐานมาแสดง เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองนำพยานหลักฐานมาแสดงและมาให้ถ้อยคำเพิ่มเติม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้บันทึกถ้อยคำพยานของผู้ฟ้องคดีทั้งสองจำนวน ๕ ราย ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดให้ถ้อยคำยืนยันว่าที่ดินพิพาทเป็นของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง โดยเฉพาะนายสุรพงษ์ จันทบุรุษันท์ พยานของผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ให้ถ้อยคำว่าย พยานทราบมาก่อนแล้วว่าที่ดินพิพาทเป็นของเสียจ้ง (นายบรรจง) ซึ่งเป็นสามีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ประกอบกับบุคคลที่อยู่อาศัยใกล้เคียงที่ดินพิพาทจำนวน ๓ ราย ให้ถ้อยคำว่าได้เห็นนายบรรจงเป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือขอให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ส่งหลักฐานที่อ้างว่า นายบรรจงนำที่ดินพิพาทมาตีราคาใช้หนี้ และขอให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ส่งหลักฐานที่อ้างว่า นายอริชัย เลื่อนชนะกุล หรือนายดิงดอง ชายที่ดินพิพาทให้ตนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา ภายในวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๘ แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้ส่งพยานหลักฐานดังกล่าว ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองนำหลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่มาแสดงเพื่อให้รับรองสิทธิในที่ดินพิพาท ก็มีใช้หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงสรุปความเห็นเสนอ คปจ. จันทบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ซึ่ง คปจ. จันทบุรีมีมติรับทราบ สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จนถึงปัจจุบันนั้นไม่เป็นความจริง โดยมีข้อเท็จจริงจากการสอบสวนสิทธิทั้งหมด ได้ความว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นมารดาของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และเป็นน้องสาวของนายบรรจง ส่วนบุคคลที่ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทเป็นภรรยา บุตรและหลานของนายบรรจง ดังนั้น คู่กรณีทั้งสองฝ่ายจึงเกี่ยวพันเป็นญาติพี่น้องกัน นายบรรจงได้ทำสัญญาซื้อที่ดินพิพาทมาจากนายปิ่น จันทรส และนายแหยม คลองใหญ่ เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ แล้วเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่พิพาท หลังจากนั้นนายบรรจงถึงแก่กรรมเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และพลตำรวจตรี เจริญ โชติดำรงค์ ได้ชักชวนให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ปลุกยงพาราในที่พิพาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ตกลงและมอบทุนให้ดำเนินการ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เข้าใจว่าตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้บุคคลที่จะรับการจัดที่ดินได้ไม่เกินครอบครัวละ ๕๐ ไร่ จึงได้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ซึ่งเป็นผู้ดูแลที่ดินไปแจ้งใส่ชื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และนางมณฑา บุญญพัฒนะ ซึ่งเป็นน้องสาวนายบรรจง

/เพื่ออาศัยชื่อ...

เพื่ออาศัยชื่อในการเสียภาษีบำรุงท้องที่โดยมิได้มอบการครอบครองที่ดินให้แก่อย่างใด
 ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ กับพวกจึงยังเป็นผู้ที่มีสิทธิในที่ดินพิพาทและมีสิทธิขอเข้า
 ทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าได้เข้าครอบครอง
 ที่ดินพิพาทมาก่อนที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ จะมีผลใช้บังคับ
 และเจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับขั้นตอนการสอบสวนพิสูจน์สิทธิ
 ทางกฎหมายนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 สอบสวนความจริงตามที่อ้างและไม่ได้ยื่นคำร้องขอพิสูจน์สิทธิการครอบครองของตน
 นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังเห็นว่าเดิมที่พิพาทเป็นป่าไม้ถาวรและมีมติคณะรัฐมนตรี
 เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ ให้รักษาไว้ ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 ผู้ใดจะอ้างสิทธิครอบครองมิได้ คณะรัฐมนตรีเพิกจะมิตินี้ให้จำแนกที่ดินออกจากป่าไม้ถาวร
 และมอบให้ ส.ป.ก. รับไปดำเนินการโดยวิธีปฏิรูปที่ดินเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งถือว่า
 เป็นการได้ที่ดินมาตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘
 มาตรา ๒๖ (๓) ดังนั้น การออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน
 (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) ในที่ดินพิพาททุกแปลง จึงเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง
 และกฎหมายทุกประการ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ให้การทำนองเดียวกันว่า กรณีที่ผู้ฟ้องคดี
 อ้างว่า ได้ยื่นแบบชำระภาษีบำรุงท้องที่มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น
 เป็นความเท็จ เนื่องจากเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๖ นายบรรจง เป็นสามีของ
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ซึ่งเป็นบิดาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และเป็นอาของ
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้ซื้อที่ดินพิพาทจากนายปิ่น จันทรส เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่
 หมู่ที่ ๒ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี และได้ซื้อที่ดินของนายแหลมในส่วนที่
 ติดต่อกับนายปิ่นอีกประมาณ ๒๐๐ ไร่ ต่อมานายบรรจงได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์
 ในที่ดินทั้งสองแปลงตลอดมา ภายหลังนายบรรจงได้ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน
 ๒๕๒๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน
 โดยปลูกยางพารา และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เข้าอยู่อาศัย
 ในที่ดินพิพาท ปลูกสวนยางพาราแทน และยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและชำระเงินภาษีบำรุง
 ท้องที่ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ จะเบิกเงินค่าใช้จ่าย
 เกี่ยวกับการดูแลรักษาสวนยางพาราจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เป็นครั้งคราว ส่วนปี พ.ศ. ๒๕๔๔
 ถึง พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่

/ด้วยตนเอง...

ด้วยตนเอง โดยแจ้งการครอบครองที่ดินทั้งสองแปลงและระบุชื่อบุคคลในครอบครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ได้แก่ นายวรวิทย์ อักษรสุวรรณ นางมณฑา บุญญพัฒน์ นายสมเกียรติ นายบุญชาญ อักษรสุวรรณ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นต้น โดยเฉลี่ยการครอบครองคนละประมาณ ๕๐ ไร่ เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบและหลักเกณฑ์ของทางราชการ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ จึงเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายมาโดยตลอด

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองคัดค้านคำให้การว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ก่อนที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ จึงไม่เสียสิทธิครอบครองแม้ไม่แจ้งการครอบครองที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สำหรับกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ อ้างว่าได้ทำประโยชน์ต่อจากนายบรรจง อักษรสุวรรณ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ นั้นไม่เป็นความจริง อีกทั้งการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทไม่สมบูรณ์ เนื่องจากเป็นการดำเนินการโดยเร่งด่วนและมิได้ตรวจสอบคุณสมบัติและพยานหลักฐานให้ครบถ้วน ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ อ้างว่าเป็นผู้ถือครองที่ดินพิพาทโดยนายจรรยา หมีนเดีย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ เข้าร่วมชี้แนวเขตสำรวจจริงวัดที่ดินพิพาทด้วยนั้น เห็นว่า นายจรรยาทราบมาโดยตลอดว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองยังคงครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว อีกทั้งยังมีกรณีพิพาทกันก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ให้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้บันทึกถ้อยคำของนายจรรยาเพียงปากเดียวโดยไม่ได้นบันทึกถ้อยคำเจ้าของที่ดินข้างเคียง แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้องเรียน จึงได้มีการบันทึกถ้อยคำพยานปากอื่น ส่วนที่อ้างว่า คปจ. จันทบุรีอนุมัติให้บุคคลดังกล่าวเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินก็เป็นการอ้างขึ้นมลายอยๆ ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เพิ่งได้รับสารบัญญัติทะเบียนที่ดินเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่ทราบถึงหลักเกณฑ์ดังกล่าวและมิได้ละเลยเพิกเฉยแต่อย่างใด โดยผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอสอยดาวว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ บุกรุกที่ดิน และเมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ในที่ดินพิพาท ก็รีบยื่นหนังสือคัดค้านเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ (ที่ถูกคือวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗) ซึ่งล่วงเลยกำหนดเวลาคัดค้านตามประกาศเพียงเดือนเศษ อีกทั้งได้ไปแจ้งความร้องทุกข์เพื่อรักษาสีทิตดังกล่าว พร้อมยื่นหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่กลุ่มเดิมที่เสนอให้ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ทับที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง

/เป็นผู้ตรวจสอบ...

เป็นผู้ตรวจสอบ จึงทำให้ผลการพิจารณาออกมาเช่นเดิม อีกทั้งผู้รู้เห็นเหตุการณ์ที่เคยให้ปากคำยืนยันต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองเข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่พิพาทได้ให้การขัดแย้งกันเนื่องจากเกรงใจเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงทำให้ข้อเท็จจริงไม่ตรงกับที่เคยให้การไว้ สำหรับแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ในที่ดินพิพาท ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้ทำขึ้นแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่มีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยระบุรายละเอียดพร้อมลงลายมือชื่อทุกแผ่นโดยไม่มีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งตามแบบแสดงรายการของที่ดินพิพาททั้งหกแปลง มีเนื้อที่ใกล้เคียงกันและแสดงอาณาเขตที่ดินไว้ชัดเจน รวมทั้งไม่มีหลักฐานยืนยันว่าเป็นของนายบรรจง อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ซึ่งเป็นหลานของนายบรรจง และเป็นผู้มีส่วนได้เสียในที่ดินได้ไปยื่นแบบแสดงรายการที่ดินโดยไม่ได้ลงชื่อนายบรรจงหรือทายาทของนายบรรจง แต่ลงชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และนายสมเกียรติ เท่านั้น ส่วนหนังสือสัญญาซื้อขายที่ดินของนายบรรจงเป็นเอกสารปลอมและพยานหลักฐานไม่น่าเชื่อถือ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ จะเป็นผู้จัดการมรดกของนายบรรจง แต่คำสั่งศาลมิได้ระบุถึงที่ดินพิพาท รวมทั้งได้ไปยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกภายหลังจากนายบรรจงเสียชีวิตแล้วหลายปี ต่อมาเมื่อประมาณวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้ร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ข่มขู่ข่มขืนและลักทรัพย์ในที่พิพาท จึงเป็นการโต้แย้งและรักษาสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสองมาโดยตลอด หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้มอบหมายให้บุคคลอื่นเข้ามาดูแลและเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ในที่พิพาท

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่า ตั้งแต่เริ่มดำเนินการรังวัดที่ดินจนส่งมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) รวมเวลาถึง ๒ ปี ๗ เดือนเพียงพอที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจะดำเนินการคัดค้านหรือเข้าแจ้งสิทธิของตนเอง แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองก็มิได้ดำเนินการ แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองยอมรับในสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการผิดกฎหมายจึงไม่เป็นความจริง สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าได้ครอบครองและทำประโยชน์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ ใช้บังคับแม้ไม่แจ้งการครอบครองต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ไม่เสียสิทธิในการครอบครองนั้น เมื่อที่ดินบริเวณพิพาทเดิมเป็นที่ดินประเภทป่าไม้ถาวรตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าได้เข้าครอบครองที่ป่าไม้ถาวร จึงเป็นความผิดฐานบุกรุกที่ป่าไม้อาจอ้างสิทธิครอบครองได้ ภายหลังเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติมอบที่ดินให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการแล้ว หากผู้ฟ้องคดีทั้งสองประสงค์จะได้สิทธิครอบครองในที่ดินบริเวณดังกล่าว

/ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง...

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองต้องแจ้งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิฉะนั้น ย่อมเสียสิทธิ ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างบันทึกคำให้การพยานในคดีอาญาตามที่ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ กับพวก ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอสอยดาวนั้น คดีดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาและพยานที่ได้ไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวนก็มีได้ให้ถ้อยคำชัดเจนว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ครอบครองที่พิพาท อีกทั้งพยานบางคนที่ให้ถ้อยคำต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายหลัง ก็ยืนยันไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ครอบครองที่พิพาท แต่พยานส่วนใหญ่ให้ถ้อยคำยืนยันว่าเดิมที่พิพาทเป็นของนายบรรจง สามิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖

ศาลได้สวนคู่กรณีได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ให้ถ้อยคำว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้ที่ดินพิพาทแปลงที่ ๑ ตามหลักฐานแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕) จำนวน ๕๐ ไร่ จากการหักใช้หนี้ของนายบรรจง (พี่ชาย) โดยตกลงด้วยวาจา ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ได้ที่ดินพิพาทแปลงที่ ๔ ปรากฏตามหลักฐานแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕) จำนวน ๕๐ ไร่ โดยส่วนที่หนึ่งซื้อจากนายอริชัย เลื่อนชนะกุล หรือนายดิงดอง เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ แต่ไม่สามารถหาหนังสือสัญญาซื้อขายมาแสดงได้ และส่วนที่สองซื้อจากนายถวิล สุรนารถ มีหลักฐานเป็นหนังสือสัญญาซื้อขายลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๘ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เริ่มปลูกยางพาราในที่ดินแปลงที่ ๑ ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เริ่มปลูกยางพาราและลำไยในที่ดินแปลงที่ ๔ ในช่วงประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร โดยผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นแม่บ้าน มิได้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพอื่น ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ประกอบอาชีพหลักในการทำธุรกิจรีสอร์ทและทำธุรกิจเรือเฟอร์รี่ ตั้งอยู่ที่อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ จนถึงปัจจุบัน ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่เคยยื่นคำขอรับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข และไม่ประสงค์จะยื่นคำขอในอนาคต เพราะไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ขณะที่มีการนำทำการรังวัดและตรวจสอบการครอบครองที่ดินพิพาท จนกระทั่งมีประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินและมีการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ในที่ดินพิพาท ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้อยู่ในพื้นที่ จึงไม่ทราบเรื่องดังกล่าว กรณีที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งความร้องทุกข์ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ กับพวกไว้ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอสอยดาว ในข้อหาบุกรุกและลักทรัพย์นั้น ขณะนี้คดีถึงที่สุดแล้ว โดยพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีดังกล่าว เนื่องจากยังมีการโต้แย้งเกี่ยวกับการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท

/สำหรับประเด็น...

สำหรับประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เคยยื่นเสียภาษีบำรุงท้องที่เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๑๗ ระบุว่ามียอดที่ดินจำนวนเนื้อที่เพียง ๑๕๐ ไร่ แต่เมื่อไปขอออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข กลับมียอดที่ดิน เพิ่มขึ้นเป็นเนื้อที่ประมาณ ๑๘๘ ไร่ และมีข้อสังเกตว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ครอบครองที่ดิน จำนวน ๑๕๐ ไร่ เมื่อหักชำระหนี้ตามที่นายบรรจง สามีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ หักกลบลดหนี้ ให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ จำนวน ๕๐ ไร่แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ คงเหลือที่พิพาทเพียง ๑๐๐ ไร่ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ จำนวน ๒๐ ไร่ ส่วนเกินจำนวน ๑๘ ไร่ เป็นส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ บุกรุกที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อรวมที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ จึงได้จำนวน ๑๘๘ ไร่

เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ถ้อยคำว่า ที่ดินพิพาทเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินในเขตป่าไม้ถาวรตามมติ คณะรัฐมนตรี และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ สำหรับขั้นตอน การจัดที่ดินให้ราษฎร จะดำเนินการโดยให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันนัดราษฎรที่อยู่ในพื้นที่หรือ ผู้ครอบครองที่ดินมาชี้เขตที่ดินของตน เมื่อถึงวันนัดครั้งถัดหากราษฎรรายใดไม่อยู่ ราษฎรที่อยู่ข้างเคียง ที่ทราบแนวเขตที่ดินสามารถชี้เขตแทนได้ หลังจากนั้น จะนำผลการรังวัดเสนอให้สำนักงาน การปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อทำการสอบสวนสิทธิโดยให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันนัดราษฎร แล้ว ส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการสอบสวนสิทธิ หลังจากนั้น จะให้ผู้ปกครองท้องที่ตรวจสอบรับรอง คุณสมบัติของเกษตรกรในรูปแบบสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง จึงจัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรเสนอ คณะอนุกรรมการคัดเลือกเกษตรกรของอำเภอ ซึ่งมีนายอำเภอ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนส่วนราชการระดับอำเภอและกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นคณะอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการชุดนี้จะมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับ เอกสารสิทธิ หลังจากนั้น จะนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีเพื่ออนุมัติ ให้เกษตรกรรายใดได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข เมื่อ ค.ป.จ. จันทบุรี อนุมัติแล้ว จะปิดประกาศรายชื่อ ไว้ที่ศาลากลางจังหวัด ส่งประกาศให้ประชาสัมพันธ์จังหวัดจันทบุรี ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดจันทบุรี และนายสถานีองค์การสื่อสารมวลชน แห่งประเทศไทยจังหวัดจันทบุรี อำเภอหรือกิ่งอำเภอที่ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ให้ราษฎร เพื่อให้เผยแพร่ประกาศดังกล่าว สำหรับคุณสมบัติของเกษตรกรที่มีสิทธิได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข จะเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจาก การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับความหมายของคำว่า “ประกอบอาชีพ

/เกษตรกรเป็นหลัก”...

เกษตรกรเป็นหลัก” หมายความว่า จะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีดูแลและทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองหรือจ้างบุคคลอื่นทำประโยชน์ ส่วนคำว่า “บุคคลในครอบครัวเดียวกัน” หมายความว่า คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ สำหรับการสันนิษฐานของเกษตรกรที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ ๑๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ เดิมหมู่ที่ ๒ ตำบลทรายขาว อยู่ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน ต่อมาเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้มีการแบ่งเขตการปกครองใหม่กำหนดให้หมู่ที่ ๒ ตำบลทรายขาว อยู่ในอำเภอสอยดาว และได้แบ่งแยกหมู่ที่ ๒ ออกเป็นหมู่ที่ ๖

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ให้ถ้อยคำว่า ตนเป็นภรรยาของนายบรรจง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ นายบรรจงได้ซื้อที่ดินจากนายปิ่น จันทรส เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ และนายแหยม คลองใหญ่ อีกประมาณ ๒๐๐ ไร่ โดยครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทจนกระทั่งถึงแก่ความตาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ จึงได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์โดยปลุกยางพารา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร จะเข้ามาดูแลที่ดินพิพาทเป็นครั้งคราว ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ มีภูมิลำเนาอยู่ที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ประกอบอาชีพหลักรับจ้างขนส่งสินค้าจากกรุงเทพมหานครไปเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมดูแลสวนยางพาราในที่ดินพิพาทเป็นหลัก มิได้มีอาชีพอื่น ในขณะที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ในที่ดินพิพาท ไม่มีที่ดินอื่นและไม่ได้ซื้อที่ดินในภายหลังเพิ่มเติมสำหรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ ได้ซื้อที่ดินในบริเวณใกล้เคียงกับที่ดินพิพาทร่วมกับพี่น้องคนอื่นเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน ๑๐๐ ไร่ ปัจจุบันปลุกยางพาราและลำไยเต็มทั้งแปลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ยื่นเสียภาษีบำรุงท้องที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เกือบครบทุกปี ขาดเพียงหลักฐานการเสียภาษีบางปีที่มีชื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้เสียภาษี สำหรับคดีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ร้องทุกข์กล่าวโทษนายวิสูตร เจริญภักดิ์ ว่าบุกรุกและลักทรัพย์ในที่ดินพิพาท คดีดังกล่าวได้ยุติลงเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ไม่พอใจเอาความ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ แกลงต่อศาลว่า เหตุที่ระบุชื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองในแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๖ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นญาติผู้ใหญ่และอ้างว่าได้พูดคุยกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ แล้วว่าให้แจ้งชื่อ

/ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง...

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นเจ้าของที่ดิน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ แจ้งเรื่องดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ทราบภายหลัง จึงได้ทราบความจริงว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ไม่เคยให้ความยินยอมและไม่ทราบเรื่องดังกล่าวมาก่อน

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ในชั้นการสอบสวนสิทธิของผู้ถือครองที่ดินของรัฐเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้นำเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการรังวัดชี้แนวเขตที่ดินโดยมีผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว ในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ปกครองท้องที่ร่วมทำการรังวัด ปรากฏว่าที่ดินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ครอบครองอยู่เป็นที่ดินกลุ่มที่ ๑๒๑๓ ได้ที่ดินเป็นจำนวน ๕ แปลง (แปลงเลขที่ ๑ ถึงเลขที่ ๕) ต่อมาได้มีการขอกระจายสิทธิการถือครองที่ดินโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ นำเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการรังวัดเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ แบ่งที่ดินจาก ๕ แปลง ออกเป็น ๗ แปลง (แปลงเลขที่ ๑ ถึงเลขที่ ๗) เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการสอบสวนสิทธิผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน พยานหลักฐาน และพยานบุคคลอื่นประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว และเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียง ได้ข้อเท็จจริงว่านายบรรจงครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทมาก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดปราจีนบุรี ตำบลทุ่งขนาน ตำบลทับช้าง ตำบลปะตง ตำบลสะตอน ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว ตำบลหนองตากง ตำบลทับไทร ตำบลเทพนิมิตร ตำบลโป่งน้ำร้อน และตำบลคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยการปลูกพืชไร่ล้มลุก เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ฝ้าย เป็นต้น ต่อมานายบรรจงถึงแก่ความตายเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ในฐานะภรรยาได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวสืบต่อเรื่อยมา โดยเริ่มปลูกยางพาราและมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ดูแลสวนยางพารา รวมทั้งให้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและชำระภาษีบำรุงท้องที่แทน ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ จึงเป็นผู้ถือครองและทำกินในที่ดินของรัฐและประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินพิพาท ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ (บุตรของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ได้รับการกระจายสิทธิมาจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยได้ผ่านการสอบสวนสิทธิและผ่านการคัดเลือกของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับข้อ ๘

/ของระเบียบ...

ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข) ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข) ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ จึงเป็นการกระทำที่ขัดด้วยกฎหมายสำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข) ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองและทำประโยชน์นั้น ศาลได้พิจารณابันทึกกถ้อยคำพยานจำนวน ๕ ราย ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้อ้างเพื่อประกอบการพิจารณาในชั้นโต้แย้งคัดค้านการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข และบันทึกถ้อยคำพยานที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้บันทึกไว้ ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการครอบครองที่ดินพิพาทหรือเป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียงจำนวน ๓ ราย โดยไม่มีผู้ใดยืนยันว่าที่ดินพิพาทเป็นของผู้ฟ้องคดีทั้งสองหรือผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว นอกจากนี้ นายสุรพงษ์ จันทบุรานันท์ นายรินทร์ สุขล้ำ นายหงวน คริสเตียร ซึ่งเป็นพยานที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้างได้ให้ถ้อยคำตรงกันว่านายบรรจง หรือเสียงเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท อีกทั้งนายบุญสม คริสเตียร พยานผู้ที่ครอบครองที่ดินแปลงข้างเคียงซึ่งครอบครองและทำประโยชน์ต่อจากบิดาของตน ได้ให้ถ้อยคำว่าย นายบรรจงและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ช่วยดูแลเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวนของศาล ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ให้ถ้อยคำว่าย ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร เป็นแม่บ้าน มิได้ประกอบอาชีพอื่นใด ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ประกอบอาชีพทำธุรกิจรีสอร์ทและทำธุรกิจเรือโดยสารเฟอร์รี่ ตั้งอยู่ที่อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ จนถึงปัจจุบัน และในช่วงที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการให้ผู้ถือครองที่ดินที่อยู่ในเขตโครงการปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกา นำทำการรังวัดแนวเขตที่ดินและตรวจสอบการครอบครองที่ดินพิพาท จนกระทั่งได้มีการประกาศคัดเลือกเกษตรกรผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดจันทบุรีและออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ สำหรับที่ดินแปลงที่พิพาท

/ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง...

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้อยู่ในพื้นที่ จึงไม่ทราบเรื่อง โดยผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่เคยยื่นคำขอรับ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข และไม่ประสงค์จะยื่นคำขอในอนาคตเพราะไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ จากข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทดังกล่าว ส่วนแบบ ภ.บ.ท.๕ และ ภ.บ.ท.๑๑ ที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างส่งต่อศาล เห็นว่า เป็นเพียงหลักฐานแสดงการชำระภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งทางราชการได้ออกไว้ให้ผู้เสียภาษีเท่านั้น ไม่ใช่เอกสารแสดงสิทธิการครอบครองที่ดินหรือแสดงการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ไม่อาจนำมาอ้างเพื่อให้ได้สิทธิครอบครองที่ดินพิพาท สำหรับข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ว่า นายบรรจงนำที่ดินแปลงที่พิพาทมาตีราคาหักใช้หนี้แต่ก็ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือเช่นกัน และข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ว่า ได้ซื้อที่ดินมาจากนายอิทธิชัย เลื่อนชนะกุล แต่ไม่สามารถ นำสัญญาซื้อขายมาแสดงต่อศาล หรือสัญญาซื้อขายที่ดินระหว่างผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และ นายถวิล สุรนารถ ที่ทำขึ้นก่อนที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ใช้บังคับ ตลอดจนภาพถ่ายการทำประโยชน์ที่ดินโดยการปลูกยางพารา ก็ไม่อาจนำมาใช้เป็น หลักฐานแสดงการครอบครองที่ดินพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ที่อ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข) ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองและทำประโยชน์ จึงไม่อาจรับฟังได้ สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรที่จะได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข นั้น มิใช่ข้อพิพาทโดยตรง ในคดีนี้ และหากมีการร้องเรียนเรื่องดังกล่าว ก็เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องตรวจสอบพยานหลักฐานจากคู่กรณีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด เพื่อมีคำวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวต่อไป

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการสอบสวนสิทธิไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๒๓ บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการประกอบเกษตรกรรม หรือ การทำประโยชน์หรือกิจการอื่นๆ ในที่ดินในเขตที่ดินปฏิรูปที่ดิน และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง (๑) บัญญัติว่า เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ใดแล้ว ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

/เข้าไปทำการ...

เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจจริงวัดได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบเสียก่อน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองและเจ้าของที่ดินข้างเคียงทราบก่อนที่จะมีการรังวัด เพื่อจะสามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์จริง มิใช่ถือเอาตามคำรับรองของผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นบุคคลภายนอก มิใช่เจ้าของที่ดินที่ครอบครองและทำประโยชน์แท้จริง แล้วก็สรุปออกมาได้ว่าเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ครอบครองและทำประโยชน์ ซึ่งแท้จริงแล้ว ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองและทำประโยชน์ในที่พิพาทและได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๕) และใบเสร็จรับเงิน (ภ.บ.ท. ๑๑) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เดิมได้มอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ดูแลที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองทั้งหมด แต่ภายหลังมีข้อพิพาทระหว่างผู้ฟ้องคดีทั้งสองกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ โดยมีการแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีขอหาบุกรุกและลักทรัพย์ในที่พิพาทกันตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งมีนายจรรยา หมีนเตียง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ให้การเป็นพยานต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอสอยดาว ไว้เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๗ ย่อมถือว่านายจรรยาผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาท แต่กระทำการโดยไม่สุจริตสมควรรู้เห็นและมีผลประโยชน์ร่วมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ จึงปกปิดและช่วยเหลือให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออก ส.ป.ก. แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็สามารถตรวจสอบการเข้าครอบครองของที่ดินได้จากการที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้เสียภาษีบำรุงท้องที่ ประกอบกับในการเสียภาษีบำรุงท้องที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เคยยื่นเสียภาษีบำรุงท้องที่ในที่ดินพิพาทตามจำนวนเนื้อที่ทั้งหมดเพียง ๑๕๐ ไร่ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๑๗ แต่ในการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ มีจำนวนเนื้อที่ถึง ๑๘๘ ไร่ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ครอบครองที่ดินจำนวน ๑๕๐ ไร่ หากนำมาชำระหนี้ตามที่นายบรรจง สามิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ หักกลบลดหนี้ให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ จำนวน ๕๐ ไร่ แล้ว ผู้ฟ้องคดีที่ ๖ คงเหลือที่พิพาทเพียง ๑๐๐ ไร่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ จำนวน ๒๐ ไร่ ส่วนเกินอีก ๑๘ ไร่ นั้นเป็นผลมาจากการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเมื่อนำมารวมกัน ก็จะเท่ากับ ๑๘๘ ไร่ ซึ่งทั้งที่ก่อนมี ส.ป.ก. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ไม่เคยซื้อที่ดินจากใครเพิ่ม คงมีเพียงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ เท่านั้นที่ซื้อที่ดินเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ จำนวน ๑๐๐ ไร่ ซึ่งก็เป็นระยะเวลาหลังจากการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข นานแล้ว และในแบบรายการชำระภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ยังระบุว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นเจ้าของที่ดินอีกด้วย เมื่อผู้ฟ้องคดีทราบว่าได้มีการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีก็ได้รับทุกขที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอสอยดาว และยื่นหนังสือคัดค้านการออกเอกสารสิทธิในที่พิพาทเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ (ที่ถูกต้องวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗) ซึ่งเลยกำหนดระยะเวลาประกาศคัดค้านเพียงเดือนเศษเท่านั้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ยังแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กลุ่มเดิมเป็นผู้ตรวจสอบ จึงทำให้ผลการพิจารณาออกมาในรูปแบบเดิม โดยไม่ได้มีการพิสูจน์สิทธิการเป็นผู้ครอบครองในที่พิพาท ซึ่งถ้าหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข อย่างเคร่งครัดแล้ว ก็จะทราบว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่พิพาท การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำหรับกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เป็นผู้ถือครองและทำกินในที่ดินพิพาทเรื่อยมา รวมทั้งยื่นแบบรายการแสดงที่ดินและชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๕) จึงเป็นผู้ทำกินในที่ดินของรัฐและประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นแม่บ้าน มิได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ทำธุรกิจรีสอร์ทและธุรกิจเรือเฟอร์รี่ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้อยู่ในพื้นที่ ไม่เคยยื่นคำขอรับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข และไม่ประสงค์จะยื่น เนื่องจากไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกร ส่วนแบบ ภ.บ.ท.๕ และใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๑๑) ที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นต่อศาล เป็นเพียงหลักฐานแสดงการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งทางราชการออกให้ไว้แก่ผู้เสียภาษีเท่านั้น ไม่ใช่เอกสารแสดงสิทธิการครอบครองที่ดิน และแสดงการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแต่อย่างใด จึงไม่อาจนำมาอ้างเพื่อให้ได้สิทธิครอบครองที่พิพาทนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ตนได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่พิพาทมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ เมื่อที่ดินบริเวณพิพาทเดิมเป็นที่ดินประเภทป่าไม้ถาวรตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ คณะรัฐมนตรีมีมติให้จำแนกที่ดินและมอบ ส.ป.ก. มาใช้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ซึ่งตามกฎหมายแล้ว ผู้ที่ครอบครองที่ดินอยู่ก่อน แม้จะไม่ได้แจ้งการได้ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ก็ไม่เสียสิทธิครอบครองในที่ดินที่ตนทำกินก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งเมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ครอบครองทำกินในที่พิพาทมาโดยตลอด และยื่นแบบ ภ.บ.ท.๕ มาจนถึงปัจจุบัน โดยระบุชื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นเจ้าของที่ดิน ก็จะต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้มีสิทธิครอบครองอยู่ก่อนแล้ว ถึงแม้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจะไม่ได้อยู่ในพื้นที่ แต่ก็ได้ดูแลกิจการในที่พิพาทด้วยตนเองตลอดมา และยังแสดงตัวเป็นผู้ครอบครองที่พิพาทให้แก่บุคคลอื่นทราบ อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ นั้นก็ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดจันทบุรี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ มีอาชีพรับจ้างขนส่งสินค้าระหว่างกรุงเทพมหานคร

/และจังหวัดชลบุรี...

กับจังหวัดชลบุรี มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่ใช่เกษตรกร ไม่มีคุณสมบัติที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะออก ส.ป.ก. ให้ได้เช่นกัน และหากพิจารณาจากประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดจันทบุรี เรื่อง การยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ ข้อ ๓ ให้นำหลักฐานใบเสร็จรับเงินการเสียภาษีบำรุงท้องที่มาแสดงต่อคณะกรรมการฯ และข้อ ๔ หลักฐานหรือเอกสารอื่นๆ เกี่ยวกับการถือครองที่ดิน (ถ้ามี) ก็ย่อมแสดงถึง หลักเกณฑ์ของคณะกรรมการฯ จะพิจารณาจากการเสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ดินเป็นหลัก ซึ่งผู้ที่ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินย่อมจะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามจำนวนที่ดิน ที่ครอบครองกัน แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ครอบครองทำประโยชน์ ในที่พิพาทมาก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ เหมือนกรณีของ ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง เมื่อศาลฟังว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้แจ้งการครอบครองในที่พิพาทและเป็นการครอบครองที่พิพาทโดยไม่ชอบมาก่อน ก็ย่อมแสดงว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ก็ครอบครองที่ดินพิพาทมาไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน จึงต้องฟังว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ไม่อาจอ้างสิทธิครอบครองที่พิพาทได้เช่นกัน แต่หากฟังว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ครอบครองในที่พิพาท ผู้ฟ้องคดีทั้งสองก็ย่อมจะเป็นผู้ครอบครอง ที่พิพาทเช่นกัน คดีนี้เป็นกรณีโต้แย้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขอให้ศาลดำเนินการ ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงด้วยการวินิจฉัยว่า ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้ดุลพินิจออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ ไม่ได้มีการพิสูจน์คุณสมบัติการ เป็นเกษตรกรและสิทธิการเป็นผู้ครอบครองในที่พิพาท ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมี สิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘ เกษตรกรผู้จะได้รับการ พิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใด ข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ (๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินของรัฐ ที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น ซึ่งเมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ก็มีคุณสมบัติครบถ้วนโดยเป็นเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐและทำกินในที่ดินนั้น ก็ย่อมจะ ได้รับการพิจารณาเข้าทำประโยชน์ได้ แต่เหตุตามคำฟ้องเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำโดยไม่พิจารณาคคุณสมบัติและพิสูจน์สิทธิการเป็น ผู้ครอบครองที่พิพาทโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นเหตุให้ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ทับที่ของ

/ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง...

ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ถือว่าเป็นการฟ้องเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ย่อมจะต้องอยู่ในอำนาจของศาลปกครองชั้นต้นที่จะมีคำสั่งเพิกถอน ที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยมานั้น ยังไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้อุทธรณ์ว่า ที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าได้ออกหนังสืออนุญาต ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) จำนวน ๕ แปลง ในที่ดินเขตปฏิรูป กลุ่มที่ ๑๒๑๓ ของเขตท้องที่ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งได้กระจายสิทธิ ในเวลาต่อมาเป็นจำนวน ๗ แปลงทับที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอโต้แย้งว่าไม่เป็นความจริง ทั้งนี้ เพราะที่ดินพิพาทเดิมเป็นป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ได้จำแนกที่ดินส่วนนี้ออกจากป่าไม้ถาวรเพื่อใช้เป็นที่ทำกินของราษฎรหรือ ใช้ประโยชน์อย่างอื่น และคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๕ ให้มอบที่ดินที่จำแนกออกแล้ว ที่ครอบคลุมถึงที่ดินกลุ่มที่ ๑๒๑๓ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้กับเกษตรกรที่ถือครองที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสองก็ได้ให้การยอมรับสิทธิในที่ดินของรัฐดังกล่าวมาในคดีด้วย ฉะนั้นพยานหลักฐานข้อเท็จจริงจึงขัดแย้ง พังเป็นยุติได้ว่า ที่ดินพิพาทในกลุ่มที่ ๑๒๑๓ เป็นที่ดิน ของรัฐที่ไม่มีเอกสารสิทธิใดๆ ที่ทางราชการให้ไว้ว่าเป็นของผู้มีชื่อใดเลย ทั้งแบบ ชำระภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕) ที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้างกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ นำมาแสดงเป็นหลักฐานประกอบในขณะที่เข้าแจ้งการครอบครอง ทำประโยชน์ในที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็มีใช้หลักฐานโดยตรงที่แสดงว่าที่ดินพิพาท เป็นสิทธิของผู้ที่กล่าวอ้างคนใดด้วย ทั้งนี้ โดยผลของกฎหมาย แต่เป็นเพียงหลักฐานที่แสดง การเสียภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี การที่จะถือว่าผู้ถือครองที่ดินพิพาทคนใดเป็นผู้ที่ครอบครอง ที่ดินนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖๗ บัญญัติว่า ต้องเป็นผู้ที่ยึดถือทรัพย์สิน นั้นโดยมีเจตนาเป็นเจ้าของ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามกฎหมาย ฉะนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้อยู่ในพื้นที่ที่ดินพิพาทและไม่เคยยื่นคำขอรับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ต่อสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีภายใน ๙๐ วัน ตามที่ได้ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสองก็ได้ให้การยอมรับดังกล่าวไว้ในชั้นศาล อีกทั้งยังให้การด้วยว่า ตนทั้งสองไม่ประสงค์จะยื่นคำขอโอนอนาคต เพราะไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรตามพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ด้วย ย่อมถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่ใช่

/ผู้ครอบครอง...

ผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินพิพาททั้ง ๕ แปลง ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดให้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองนำมากล่าวอ้างสิทธิว่าเป็นที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสองในภายหลังเป็นคดีนี้ หรือใช้โต้แย้งคัดค้านการประกาศผลการจัดที่ดินให้กับเกษตรกรของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาการคัดค้านนั้น จึงแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เพราะเป็นการโต้แย้งกรรมสิทธิ์ที่ดินกับบุคคลอื่นที่มีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่ใช่ผู้ยึดถือครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินตามความหมายของกฎหมาย กรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ข้างต้น จึงไม่อาจรับฟังได้ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ โดยไม่ถูกต้องนั้น คดีนี้ที่ดินพิพาททั้ง ๕ แปลงของกลุ่มที่ดินที่ ๑๒๑๓ เป็นที่ดินของรัฐซึ่งไม่มีเอกสารสำคัญประเภทใดที่จัดแจ้งหรือให้เข้าใจได้ว่าบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิหรือทำประโยชน์ในที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งแต่การมีปิดประกาศแจ้งให้ประชาชนทราบในสถานที่ทำการราชการท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรในท้องที่ดังกล่าวได้มายื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด เพื่อจะได้ทราบการครอบครองและทำประโยชน์ในพื้นที่ เมื่อเกษตรกรผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินแปลงใดได้ยื่นคำขอพร้อมนำหลักฐานสนับสนุนเท่าที่มีมาแสดงกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว ก็จักนัดวันทำการรังวัดพิสูจน์สิทธิในที่ดินที่ยื่นคำขอไว้ เพื่อทราบถึงจำนวนเนื้อที่จำนวนที่แท้จริงต่อไป การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ดุแลที่ดินแทนนายบรรจง ได้นำทำการรังวัดปักเขตที่ดินโดยมีนายจรูญ หมื่นเตียง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ ตำบลทรายขาว ในฐานะผู้ปกครองท้องที่เข้าร่วมทำการรังวัดแนวเขตที่ดินพิพาททั้ง ๕ แปลง กับเจ้าหน้าที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีในการดำเนินการพิสูจน์สิทธิตามระเบียบนั้น ย่อมถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการพิสูจน์สิทธิผู้ครอบครองที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับดังกล่าวอย่างครบถ้วนแล้ว ย่อมมีผลตามกฎหมาย เพราะขณะนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว และไม่เคยแสดงหลักฐานโฉนดที่ดินที่รับรองว่าเป็นที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง จึงไม่อาจแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองทราบเพื่อให้ทำการชี้ระวางแนวเขตได้ อุทธรณ์ในประเด็นการพิสูจน์สิทธิจึงเลื่อนลอย ไม่อาจรับฟังและเชื่อถือได้ นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ซึ่งได้รับอนุญาต

/จัดที่ดิน...

จัดที่ดินให้จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในที่ดินแปลงที่ ๑ ถึงแปลงที่ ๕ เดิม แล้วได้รับการกระจายสิทธิเป็นจำนวน ๗ แปลง ในภายหลังจะมีเนื้อที่ที่ดินรวมทั้งหมดเกินกว่าจำนวนที่เคยแจ้งไว้ในแบบชำระภาษีที่ดินประจำปี (ภ.บ.ท.๕) ก็ได้เป็นการผิดปกติแต่อย่างใด เพราะเนื้อที่ตาม ภ.บ.ท.๕ ทั้งหมดนั้นมิได้มีการทำการรังวัดเนื้อที่แท้จริงไว้ จึงอาจคลาดเคลื่อนกับที่ได้ทำการรังวัดจริงโดยเจ้าหน้าที่ในภายหลัง กรณีดังกล่าวจึงมิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่อและมีได้เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่มีประโยชน์ได้เสียใดๆ กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เหตุดังกล่าวจึงมิใช่หลักฐานที่แสดงว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ไม่ใช่เกษตรกรตามความหมายของกฎหมาย ทั้งนี้ เพราะในการทำการรังวัดพิสูจน์สิทธิที่ดินพิพาทคดีนี้ นายจรรยา หมื่นเตี๋ย ผู้ใหญ่บ้านในฐานะผู้ปกครองท้องที่และพยานเกษตรกรข้างเคียง ก็ยอมรับกันว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ถือครองที่ดินและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทมาตลอด เจือสมคำยืนยันของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้จัดที่ดินปฏิรูปแปลงพิพาททั้งหมดตามจำนวนเนื้อที่ที่ปรากฏให้กับผู้ที่มีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๗ อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง จึงไม่อาจรับฟังได้

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกฟ้องคดีนี้

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ แก้อุทธรณ์ว่า เดิมที่ดินที่พิพาทในคดีนี้ตั้งอยู่ที่หมู่ ๒ ตำบลทรายขาว อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี (ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นหมู่ที่ ๖) โดยที่ดินที่พิพาทอยู่ในเขตป่าไม้ถาวรมาแต่เดิมตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ หลังจากนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ให้จำแนกที่ดินในเขตป่าไม้ถาวรบางส่วนออกมาให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการปฏิรูปให้เป็นที่ดินของราษฎร โดยได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรีเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ภรรยาของนายบรรจง อักษรสุวรรณ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้แสดงตนต่อทางราชการว่าเป็นผู้ถือครองและเข้าทำประโยชน์ที่ดินที่พิพาท โดยสืบสิทธิต่อเนื่องจากนายบรรจง แต่ในระหว่างนั้น ได้มอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ดูแลและทำประโยชน์ในที่ดิน โดยการปลูกพืชล้มลุกแทนต้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ตลอดมาจนถึงขณะเกิดเหตุพิพาทในคดีนี้ ซึ่งการครอบครองและทำประโยชน์ดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการสอบสวนพยานบุคคลไว้เป็นพยานด้วย เช่น นายจรรยา หมื่นเตี๋ย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เจ้าของที่ดินข้างเคียง ๓ ราย และพยานที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้าง ได้แก่

/นายหวน...

นายหววน คริสเตียร์ นายรินทร์ สุขล้ำ และนายสุรพงษ์ จันทบุรานันท์ ได้ให้ถ้อยคำตรงกันว่า นายบรรจง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่พิพาทก่อนที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้มีการนำรังวัดหรือทำการสอบสวนเพื่อพิสูจน์สิทธิของผู้ที่เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่พิพาท คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีได้ออกประกาศเรื่อง ให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ในระหว่างวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ และมีคำสั่งที่ ๘๒๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ให้มีหน้าที่คัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการและเงื่อนไขดังที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ทุกประการ อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่กล่าวอ้างว่ามิได้มีการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองและเจ้าของที่ดินข้างเคียงรับทราบก่อนการนำรังวัดที่ดินที่พิพาท และมิได้มีการสอบสวนพิสูจน์สิทธิเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและพยานหลักฐานต่างๆ อย่างครบถ้วนก่อนที่จะได้มีการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) ซึ่งเป็นมูลเหตุที่พิพาทในคดีนี้ จึงเป็นข้อกล่าวอ้างที่เลื่อนลอย กรณีจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่เพิ่มขึ้นนั้น นายบรรจงได้ซื้อที่ดินในบริเวณที่พิพาทมาจากนายปิ่น จันทรส เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ ตามสัญญาซื้อขายลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๖ และซื้อมาจากนายแฮม คลองใหญ่ เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ ตามสัญญาซื้อขายลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๖ ภายหลังนายบรรจงถึงแก่กรรมลงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้ครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมา จนกระทั่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และได้มีการกระจายสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ในฐานะที่เป็นบุตรและหลานของนายบรรจง แต่ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งสองว่า ได้มีการนำที่ดินมาหักชำระหนี้ให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ จำนวน ๕๐ ไร่ ก็เป็นข้อกล่าวอ้างที่เลื่อนลอย โดยผู้ฟ้องคดีที่ ๑ มิได้มีสัญญา หรือเอกสารใดๆ มาแสดงเพื่อเป็นพยานหลักฐาน ข้อกล่าวอ้างดังกล่าวจึงไม่อาจรับฟังได้ สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรที่จะได้รับเอกสาร สปก. ๔-๐๑ ข นั้น มิใช่ข้อพิพาทโดยตรงในคดีนี้ ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งสองว่ามิได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้รับ สปก. ๔-๐๑ ข อย่างครบถ้วน การสอบสวนพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการได้สิทธิหรือถือสิทธิไม่ครบถ้วน และการรังวัดที่ดิน

/ก็ไม่ชอบ...

ก็ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ก็เป็นข้อกล่าวอ้างที่เลื่อนลอยและไม่มีเหตุผลหรือพยานหลักฐานใดสนับสนุนทั้งสิ้น ทั้งที่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากทางพิจารณาในคดีนี้สามารถรับฟังเป็นที่ยุติได้ว่า ได้มีการปฏิบัติตามระเบียบ ขั้นตอน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้มาโดยตลอด เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ (ที่ถูกคือวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗) คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดจันทบุรี ได้มีประกาศให้เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี และได้มีคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการปฏิรูปที่ดิน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เขตปฏิรูป ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ อนุมัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและ ได้มีประกาศลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ แจ้งผลการคัดเลือกเกษตรกรผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านภายในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดคัดค้าน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ออก สปก. ๔-๐๑ ข ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง จึงได้ยื่นคัดค้านการออกเอกสารสิทธิ สปก. ๔-๐๑ ข โดยอ้างว่าออกทับที่ดินทำกินของ ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือถึงคู่กรณีทั้งสองฝ่ายให้นำพยานหลักฐาน และพยานบุคคลไปให้ถ้อยคำต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการสอบปากคำพยาน จำนวน ๕ ราย และสอบปากคำเจ้าของที่ดินข้างเคียงที่พิพาทจำนวน ๓ ราย และยังได้มีหนังสือ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างส่งหลักฐานการได้มาซึ่งที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสองตามข้อกล่าวอ้าง แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองก็ได้ส่งพยานหลักฐานดังกล่าวแต่อย่างใด การดำเนินการตามที่ได้กล่าวมา ในเบื้องต้นนี้แสดงให้เห็นว่าได้มีการปฏิบัติตามระเบียบและขั้นตอนของกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้อย่างครบถ้วนแล้ว ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งสองว่า มิได้มีการพิสูจน์ คุณสมบัติการเป็นเกษตรกร และสิทธิการเป็นผู้ครอบครองการทำประโยชน์ในที่ดินที่พิพาท จึงไม่อาจรับฟังได้

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของ ตุลาการเจ้าของสำนวน คำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

/ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ที่ดินพิพาทตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เดิมคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ ให้รักษาป่าที่จะดำเนินการหมายเลข ๒ ไว้เป็นป่าถาวร และมอบพื้นที่บางส่วนให้กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดทำโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลังในภาคตะวันออก (เขาสอยดาว) คงเหลือพื้นที่เป็นป่าถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติเนื้อที่ประมาณ ๖๕๘,๐๒๐ ไร่ หลังจากนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ให้จำแนกที่ดินออกจากป่าไม้ถาวรที่จะดำเนินการหมายเลข ๒ เพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นจำนวน ๑๐ แปลง เนื้อที่ ๓๖๔,๘๐๙.๕๐ ไร่ และคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติมอบพื้นที่ที่จำแนกเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นจำนวน ๕ แปลง เนื้อที่ ๓๕๙,๔๑๓.๕๐ ไร่ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดปราจีนบุรี ตำบลทุ่งขนาน ตำบลทับช้าง ตำบลปะตง ตำบลสะตอน ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว ตำบลหนองตากง ตำบลทับไทร ตำบลเทพนิมิตร ตำบลโป่งน้ำร้อน และตำบลคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ และนายสมเกียรติ อักษรสุวรรณ ได้แสดงตัวเป็นผู้ถือครองที่ดินพิพาทที่ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน กลุ่มที่ ๑๒๑๓ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้นำช่างสำรวจและชี้แนวเขตเนื่องจากเป็นผู้ดูแลและทำประโยชน์ในที่ดิน พร้อมด้วยนายจรรยา หมีนเตี้ยง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นผู้ปกครองท้องที่เข้าร่วมในการนำชี้แนวเขตปรากฏว่า ที่ดินกลุ่มที่ ๑๒๑๓ ได้ที่ดินจำนวน ๕ แปลง และเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ ได้กระจายสิทธิในที่ดินแปลงที่ ๑ และแปลงที่ ๒ ออกเป็นแปลงละ ๒ แปลง รวมเป็นที่ดินพิพาท ๗ แปลง ต่อมาคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี (คปจ.จันทบุรี) ได้ออกประกาศให้เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในระหว่างวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ และมีคำสั่งที่ ๘๒๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เพื่อพิจารณาคัดเลือกเกษตรกร

/เข้าทำประโยชน์...

เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอสอยดาว ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินดังกล่าว พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ และนายสมเกียรติเป็นเกษตรกรและมีคุณสมบัติครบถ้วนสมควรที่จะได้รับการจัดที่ดิน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เสนอผลการพิจารณาคัดเลือก ซึ่ง คปจ. จันทบุรี ได้ประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ มีมติอนุมัติให้บุคคลดังกล่าวเข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ โดยประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรทั้งหมดที่ได้รับการจัดที่ดิน ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปคัดค้าน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ เมื่อครบกำหนดวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๗ ไม่มีผู้ใดคัดค้าน เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ต่อมาผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นหนังสือลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ คัดค้านการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๔ เลขที่ ๒๖๘๕ และเลขที่ ๒๖๘๖ และ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นหนังสือลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ คัดค้านการออกหนังสืออนุญาต ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๗ และเลขที่ ๒๖๘๘ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีทั้งสองนำพยานหลักฐานเกี่ยวกับการได้สิทธิในที่ดินพิพาทมาแสดงและไปให้ ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สอบปากคำพยาน ทั้ง ๕ รายที่ผู้ฟ้องคดีแจ้งให้สอบแล้วปรากฏว่าไม่มีผู้ใดให้ถ้อยคำยืนยันว่าที่ดินพิพาทเป็น ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองและไม่มีพยานหลักฐานรับรองสิทธิในที่ดินพิพาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงสรุป ความเห็นเสนอ คปจ. จันทบุรีในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ การ ดำเนินการในกรณีนี้เป็นไปโดยครบถ้วนและถูกต้องตามระเบียบแล้ว ซึ่ง คปจ. จันทบุรีมีมติ รับทราบ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่พอใจจึงฟ้องคดีต่อศาล ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนหนังสือ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๔ เลขที่ ๒๖๘๕ และเลขที่ ๒๖๘๖ เฉพาะส่วนที่ออกทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองตามแบบ ภ.บ.ท. ๕ แปลงที่ ๑ และเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๗ และเลขที่ ๒๖๘๘ เฉพาะส่วนที่ออกทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองครอบครองตามแบบ ภ.บ.ท. ๕ แปลงที่ ๔ ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่พอใจ จึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

/ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๔ เลขที่ ๒๖๘๕ เลขที่ ๒๖๘๖ เลขที่ ๒๖๘๗ และเลขที่ ๒๖๘๘ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๑๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า บุคคลใดยึดถือทรัพย์สินโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตน ท่านว่าบุคคลนั้นได้ซึ่งสิทธิครอบครอง ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘ (๑) กำหนดว่า เกษตรกรผู้จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ต้องเป็นเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ที่ดินกลุ่มที่ ๑๒๑๓ แปลงเลขที่ ๑ ถึงแปลงเลขที่ ๗ ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าหมายเลข ๒ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดปราจีนบุรี ตำบลทุ่งขาน ตำบลทับช้าง ตำบลปะดง ตำบลสะตอน ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว ตำบลหนองตากง ตำบลทับไทร ตำบลเทพนิมิตร ตำบลโป่งน้ำร้อน และตำบลคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ปัจจุบันตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นที่ดินที่พิพาทกันในคดีนี้ เดิมคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ ให้รักษาป่าที่จะดำเนินการหมายเลข ๒ ไว้เป็นป่าถาวร และมอบพื้นที่บางส่วนให้กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดทำโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลังในภาคตะวันออก (เขาสอยดาว) คงเหลือพื้นที่เป็นป่าถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติเนื้อที่ประมาณ ๖๕๔,๐๒๐ ไร่ หลังจากนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ให้จำแนกที่ดินออกจากป่าไม้ถาวรที่จะดำเนินการหมายเลข ๒ เพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นจำนวน ๑๐ แปลง เนื้อที่ ๓๖๔,๘๐๙.๕๐ ไร่ และคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติมอบพื้นที่ที่จำแนกเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นจำนวน ๕ แปลง เนื้อที่ ๓๕๙,๔๑๓.๕๐ ไร่ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังน้ำเย็น

/จังหวัดปราจีนบุรี...

จังหวัดปราจีนบุรี ตำบลทุ่งขนาน ตำบลทับช้าง ตำบลปะตง ตำบลสะตอน ตำบลทรายขาว
อำเภอสอยดาว ตำบลหนองตากง ตำบลทับไทร ตำบลเทพนิมิต ตำบลโป่งน้ำร้อน และ
ตำบลคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖
ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ภรรยาของนายบรรจง อักษรสุวรรณ
ได้ให้ข้อเท็จจริงว่านายบรรจงครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทมาก่อนมีพระราชกฤษฎีกา
โดยการปลุกพืชไร่ล้มลุก เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ฝ้าย เป็นต้น ต่อมานายบรรจง
ถึงแก่ความตายเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ในฐานะบุตรของนายบรรจง และ
จึงได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวสืบต่อเรื่อยมา โดยเริ่มปลูกยางพารา
และมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ หลานของนายบรรจง ดูแลสวนยางพารารวมทั้ง
ให้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและชำระภาษีบำรุงท้องที่แทน ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ จึงเป็น
ผู้ถือครองและทำกินในที่ดินของรัฐและประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินพิพาท
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ และนายสมเกียรติได้แสดงตนเป็นผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท
และอ้างว่าสืบสิทธิต่อเนื่องจากนายบรรจง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้นำช่างรังวัด
พร้อมด้วยนายจรรยา หมื่นเตยง ผู้ใหญ่บ้านร่วมชี้แนวเขต ต่อมาได้มีการขอกระจายสิทธิ
การถือครองที่ดินโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้นำเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการรังวัด
เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ และแบ่งที่ดินจาก ๕ แปลง ออกเป็น ๗ แปลง (แปลงเลขที่ ๑
ถึงเลขที่ ๗) ต่อมา มีประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม
๒๕๔๗ โดยกำหนดให้ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินระหว่างวันที่ ๑๒
พฤษภาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ และมีคำสั่งที่ ๘๒๑/๒๕๔๗ แต่งตั้ง
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗
เพื่อทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอสอยดาว
ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๑๒ ของระเบียบ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก
เกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว
เมื่อปรากฏว่าในที่ดินกลุ่มที่ ๑๒๑๓ (๑) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์
ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ (๒) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖
ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗
(๓) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ ได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๓

/เมื่อวันที่ ๙...

เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ (๔) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
เขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๔ และแปลงเลขที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗
และแปลงเลขที่ ๖ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ (๕) นายสมเกียรติ ได้ยื่นคำขอ
เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม
๒๕๔๗ ซึ่งจากการสอบสวนสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ พังว่า เดิมที่ดิน
พิพาทนั้นมีนายบรรจง สามิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ บิดาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และ
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ อีกทั้งยังเป็นเป็นอาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์
ในที่ดินพิพาทโดยได้ซื้อที่ดินพิพาทมาจากนายปิ่น จันทรส ตามสัญญาซื้อขายลงวันที่ ๑๘
พฤษภาคม ๒๕๑๖ และนายแหยม คลองใหญ่ ตามสัญญาซื้อขายลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม
๒๕๑๖ ภายหลัง นายบรรจงถึงแก่ความตายเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ และ
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ต่อเนื่องมาจนกระทั่งมีการตรา
พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ คณะอนุกรรมการฯ มีมติในการประชุม
เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗ อนุมัติให้เกษตรกรตามบัญชีรายชื่อที่ ส.ป.ก. จันทบุรี
ดำเนินการสอบสวนและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และ
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีมีมติเมื่อวันที่ ๔
สิงหาคม ๒๕๔๗ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และ
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นเกษตรกรและมีคุณสมบัติครบถ้วน สมควรจะได้รับการจัดที่ดิน
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรีจึงมีประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรให้มีสิทธิ
เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดจันทบุรี ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยเปิดโอกาส
ให้บุคคลทั่วไปคัดค้านภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ เมื่อครบกำหนด ไม่มีผู้ใดคัดค้าน
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เลขที่ ๒๖๘๔
ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ เลขที่ ๒๖๘๕ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เลขที่ ๒๖๘๖ ให้แก่
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และเลขที่ ๒๖๘๗ เลขที่ ๒๖๘๘ และเลขที่ ๒๖๘๙ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘
เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ มีความเกี่ยวข้องกับนายบรรจง เจ้าของที่ดินพิพาทเดิม
โดยเป็นภริยา บุตร และหลาน มีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายบรรจง
ตามคำสั่งศาลจังหวัดระยอง และปรากฏตามผลการสอบสวนสิทธิว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖
เข้าทำประโยชน์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ตามคำรับรองของนายจรรยา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖

/ตำบลทรายขาว...

ตำบลทรายขาว โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ยินยอมให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ยื่นชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามส่วนที่ดินของแต่ละคน ประกอบกับถ้อยคำพยานของผู้ฟ้องคดีทั้งสองจำนวน ๕ ราย และบันทึกถ้อยคำพยานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ บันทึกไว้ในฐานะพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือเป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียงจำนวน ๓ ราย ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดยืนยันว่าที่ดินเป็นของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง หรือผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ แต่กลับให้ถ้อยคำตรงกันว่านายบรรจง เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท เมื่อประกอบกับที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ให้ถ้อยคำในการไต่สวนของศาลปกครองชั้นต้นว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นแม่บ้าน มิได้ประกอบอาชีพอื่น ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ประกอบธุรกิจรีสอร์ทและเรือเฟอร์รี่ที่อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ จนถึงปัจจุบัน และขณะที่ทำการรังวัดตรวจสอบการครอบครองจนกระทั่งมีการประกาศคัดเลือกเกษตรกรและออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ที่ดินพิพาท ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้อยู่ในพื้นที่ ไม่ทราบเรื่องโดยผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่เคยยื่นคำขอรับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข และไม่ประสงค์จะยื่นคำขอในอนาคตเพราะไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงน่าเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่ใช่เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐและไม่เป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น จึงขาดคุณสมบัติที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๘ (๑) ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับหลักฐาน ภ.บ.ท. ๕ และแบบเสียภาษีบำรุงท้องที่เป็นเพียงหลักฐานแสดงการชำระภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งทางราชการได้ออกไว้ให้ผู้เสียภาษีเท่านั้น ไม่ใช่เอกสารแสดงสิทธิการครอบครองที่ดินหรือการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแต่อย่างใด จึงไม่อาจนำมากล่าวอ้างเพื่อให้ได้สิทธิครอบครองที่ดินพิพาทได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฟังว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ เป็นผู้ถือครองสิทธิในที่ดินพิพาทและประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงเป็นเกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามข้อ ๘ (๑) ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงชอบแล้ว ดังนั้น การที่

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) เลขที่ ๒๖๘๔ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ เลขที่ ๒๖๘๕ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ เลขที่ ๒๖๘๖ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๗ เลขที่ ๒๖๘๗ และเลขที่ ๒๖๘๘ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๘ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ จึงเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ข้อที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการสอบสวนสิทธิไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงไม่อาจรับฟังได้

ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายไพบูลย์ เสี่ยงก้อง

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศพล

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มั่นศิริเพ็ญ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๒๕-๒๕

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายอาจินต์ พักทองพรรณ

